

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249829

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ศูนย์วิสาหกิจชุมชนผ้าจัดบ้านคำพระ

อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ

โดย

นางสาวรุจิรา	วงศ์สามารถ	หัวหน้าโครงการวิจัย
นายอุดมรัตน์	ดีเอง	ผู้ร่วมวิจัย

เดือนธันวาคม พ.ศ. 2552

๒๐๐๒๕ ๔๓๘๔

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ศูนย์วิสาหกิจชุมชนผ้าซิดบ้านคำพระ
อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ

โดย

นางสาวรุจิรา วงษ์สามารถ หัวหน้าโครงการวิจัย
นายอุดมรัตน์ ดีเอง ผู้ร่วมวิจัย

เดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์วิสาหกิจชุมชนผ้าจืดบ้านคำพระ

อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ

Research Project for the Designs and Developments of

Pakhit Community Centre, Ban Kampra, Hua Tapan District, Amnat Charoen Province

ผู้วิจัย รุจิรา วงษ์สามารถ

สังกัดคณะศิลปประยุกต์และการออกแบบ

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงบประมาณ

ประจำปีงบประมาณ 2550

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย ม.อบ. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

ABSTRACT

Topic : Research Project for the Designs and Developments of
Pakhit Community Centre, Ban Kampra, Hua Tapan District, Amnat
Charoen Province

Researcher : Mrs Rujara Wongsamart

Institute : Ubon Ratchathani University

Department : Faculty of Applied Art and Design

249829

The objective of the Design and Development Research Project, at Pakhit Community Public-Private Partnership Centre, in Ban Kampra, was to study the development of designs and adaptation of Pakhit a certain kind of cloth. Also to study the marketing and the demands for the products produced with Pakhit cloth. Then to feed back the results of the research for further design and development of products from Pakhit cloth.

The research process included in-depth interviews and observation by participating, and non-participating, members of a group of representatives of Pakhit Community Public-Private Partnership Centre, Ban Kampra.

Observation – users of products, produced from Pakhit cloth, at OTOP City Fair in Muang Tong Thani, the OTOP Fair In Ubon Ratchathani, adapted Pakhit products in clothing shops and products seen, being worn by people in daily life. Observation and information, about the demand for Pakhit cloth products for further design and development, was obtained from users, with regards to the product designs and the assessment of pleasure obtained from wearing the products.

The focus of the project was to adapt Pakhit cloth products in a contemporary way, due to the discovery that hand-woven Pakhit cloth is being over-produced, with a limited market and lack of suitable connections between the weavers and the people who can adapt the cloth into desirable designs and contemporary styles. Those connections are necessary for the rotation of raw materials, production, the selling of goods and income distribution.

The choice of Pakhit Community Partnership Centre, Ban Kampra, for a project of products adapted from experimental cloth development was due to the fact that the group at Pakhit Community Partnership Centre has had a long history of weaving Pakhit cloth, with the

use of natural colours. However, because the cloth wasn't popular, initially, and because of a lack of development in weaving the cloth, it was adapted to make bags and cushions by the community.

People, later, started using factory woven cloth because of its cheaper price, and because products could be made and sold at a cheaper price. This caused a problem with relationships between the weavers and the people producing goods from cloth because they weren't supporting each other.

If there isn't an understanding about how to promote the value of traditional, original products, the group of hand weavers and painters of natural colours will cease to exist soon and the group of bag and cushion producers will be the only ones left producing cheap goods.

In this case we made a research questionnaire before the development and adaption of the hand-woven Pakhit cloth into new products asking if we could, or couldn't, create a new market for Pakhit cloth and can give it greater value.

Findings from the study showed that the hand-woven Pakhit cloth should be adapted to produce contemporary products. Due to limitations in the hand-weaving process there is only one striped Khit design, and only one colour, and maintaining the same colour in the stripes, throughout, is difficult. Because the design colours are not harmonious it makes it more difficult to adapt the cloth for use in everyday life.

They decided to solve these problems by dividing them into two separate developments. They will develop the hand-weaving of the cloth with Khit stripes and they will separately develop the adaptation of the cloth into saleable products. The development of the hand-woven cloth with Khit stripes – the cloth is to be given some decoration designs, they will find ways to reduce the weaving time of a piece of cloth, they will reduce the principal costs by using different colouring for the hand-woven cloth.

Decorative Pakhit solves the problem of cloth wastage during adaptation but they have to weave the products, for decoration and design, with khit stripe colours which are homogenous (all the same colour). They will choose colours for the khit stripes that stay homogenous during the weaving process. To achieve this they will use special thick cotton (fai khen) and use the same base colour of the cloth but focus only on the khit stripes to give

249829

added dimension to a piece of cloth and provide harmony in the whole woven piece.

The principle idea of adapting Pakhit cloth into products is not to adapt the whole woven piece of striped Pakhit cloth for adaptation but to use decorated Pakhit because it can reduce the number of repeated stripes by giving it an important focus. This is in order to give it a distinguished mix between the base colour of the woven cloth and other painted, natural colours.

The result of the development is that the products produce a higher principal fund than before by an average of 43% and sell at a higher price by an average of 115%.

From the questionnaire asking about the pleasure gained from buying the products and comparisons between the adaptations of the old Pakhit and the redesigned new-style Pakhit adaptations, it was found that a previous marketing group had not understood the reason for the higher pricing of the new products and held the prices at the same level as before. They hadn't realized that the new products had a higher value. They believed that it didn't matter whether the products were hand-woven cloth and printed with natural colours or factory woven cloth, painted with chemical colours, but the thing that mattered was the cheap price. However, in the market for the new, contemporary style products, most of the users were teenagers and workers and in this group, price wasn't the most important thing. The modern, contemporary style of the products was what interested them most and was the most important reason for buying them. Now they can take the adapted Pakhit products and use them with other suitable products where redesign can create interest in people.

In the conservative group market, the product users are people who work in the areas of art, culture, social development and government officers. The users in this group are still interested in maintaining traditional moral principles and continuing to use the Pakhit cloth that has a unique, original smell and character but is designed in a contemporary product system.

The assessment results from the questionnaire shows that the Pakhit Community Partnership Centre still wants to keep the old market for which they can only sell certain products but the newly designed products can be adapted to open new market groups in the future.

บทสรุปผู้บริหาร

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ผ้าจิดเป็นผ้าที่มีคุณค่าแสดงถึงวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของภาคอีสาน ปัจจุบันยังคงพบเห็นการใช้ ทั้งในวิถีชีวิตเดิม และการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เพื่อตอบสนองต่อบริบทวิถีชีวิตใหม่และเพื่อการค้า ศูนย์วิสาหกิจชุมชนนับเป็นความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน และนำมาซึ่งความเข้มแข็งของชุมชน ในการสร้างรายได้ร่วมกัน สืบสาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งนี้ ศูนย์วิสาหกิจชุมชนบ้านคำพระ ถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน เริ่มตั้งแต่ ปีพ.ศ.2433 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2518 ได้มีการส่งหมอนจิดย้อมสีธรรมชาติเข้าประกวด ในงานกาชาด ที่จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับรางวัลที่ 1 ของจังหวัด ซึ่งทำให้ชาวบ้านสนใจทอผ้าจิด และทำหมอนจิดสืบทอดกันมา ถึงปัจจุบัน กระทั่งในปี พ.ศ. 2536 ได้ก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อเป็นศูนย์รวมและจำหน่ายผลิตภัณฑ์พื้นเมืองของ อ.ห้วยตะพาน มีทั้งหมด 9 หมู่บ้าน ที่ทอผ้าจิดเป็นหลัก และอีก 3 หมู่บ้าน คำชายและอื่นๆ ลักษณะการทำงาน จะเป็นการทอผ้าที่บ้านของตนเอง แล้วนำมารวมกันที่บ้านประธานกลุ่ม จากนั้นจึงนำมารวมกันที่ศูนย์จำหน่ายสินค้า โดยสินค้าในปัจจุบันจะประกอบไปด้วย ผ้าทอจิด และการแปรรูปผ้าจิดสู่ผลิตภัณฑ์ต่างๆ อาทิเช่น กระเป๋าถือสตรี กระเป๋าเอกสาร ก่องกระดาษทิชชู หมอน ผ้าคลุมเตียง ของที่ระลึก และอื่นๆอีกมากมาย

อย่างไรก็ตาม แม้ศูนย์วิสาหกิจชุมชนผ้าจิดบ้านคำพระ จะมีการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงขาดเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากผ้าทอจิด จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากนักออกแบบ ผ้าทอหนึ่งผืนสามารถแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าทอ ได้หลากหลายและร่วมสมัย แทนการจำหน่ายในรูปแบบผ้าผืนอย่างเดียว

การวิจัยเพื่อพัฒนาศูนย์วิสาหกิจชุมชนผ้าจิดบ้านคำพระ จะเป็นโครงการมุ่งเน้นการหาแนวทาง ในการพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาผ้าทอจิด ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม โดยการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่ร่วมสมัยและสามารถเป็น โครงการนำร่องในการพัฒนาศูนย์วิสาหกิจชุมชนและชุมชนหัตถกรรม ในลักษณะอื่นๆ ได้

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจิดให้มีความร่วมสมัย
2. นำเสนอกระบวนการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนา งานในลักษณะอื่นๆ ได้

ขอบเขตของโครงการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

กลุ่มสมาชิกศูนย์วิสาหกิจชุมชนผ้าจืดบ้านคำพระ อำเภอหัวตะพาน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

จากผลของการศึกษาด้านเนื้อหา และการลงพื้นที่ศึกษาศักยภาพในการผลิตของชุมชน จะส่งผลกระทบต่อารออกแบบผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจืด โดยจะเลือกทำต้นแบบ จากผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากการวิเคราะห์ และสรุปผลจากความต้องการของผู้บริโภคและศักยภาพของผู้ผลิตในชุมชนเป็นหลัก

2.1 ข้อมูลทั่วไปของศูนย์วิสาหกิจชุมชนบ้านคำพระ

- ข้อมูลด้านประวัติความเป็นมา
- ข้อมูลด้านผ้าทอ
- ข้อมูลด้านผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้า

2.2 ข้อมูลด้านการออกแบบ

- ข้อมูลด้านการตลาด
- ข้อมูลด้านความต้องการของผู้บริโภค

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยได้แบ่งเป็นขั้นตอนต่างๆดังนี้

1. ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานภายใต้ขอบเขตการศึกษา

- การค้นคว้าข้อมูลพื้นฐานทางด้านเอกสาร(Documentary Research) โดยแบ่งการค้นคว้าเป็น

- ข้อมูลขั้นต้นหรือปฐมภูมิ(Primary Sources) โดยงานวิจัยนี้เน้นปฐมภูมิจากการสำรวจเป็นหลัก เพื่อให้ได้ข้อมูลในแง่มุมที่หลากหลายและเป็นปัจจุบัน นำมาซึ่งข้อมูลที่มีการค้นพบใหม่ ในประเด็นที่น่าสนใจ เป็นการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม

- ข้อมูลขั้นสองหรือทุติยภูมิ (Secondary Sources) ได้แก่เอกสารบทความ ตำรา งานวิจัย ตลอดจนเอกสารอื่นที่มีความน่าเชื่อถือ

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม(Field Research) ได้แก่

- แบบสำรวจ ใช้ในการสำรวจข้อมูลด้านรูปธรรม

- แบบบันทึกการสนทนา เป็นการกำหนดประเด็นในการสนทนาเพื่อให้ผู้ตอบ สามารถตอบได้อย่างอิสระในประเด็นที่กำหนด เพื่อใช้ในการสนทนากับหัวหน้ากลุ่มสมาชิก สมาชิก และคนในชุมชน

- แบบสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

2 การวิเคราะห์ข้อมูล จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆดังนี้

2.1 ด้านผ้าทอขิด

- คุณลักษณะของผ้าทอลายขิด
- จุดอ่อน จุดแข็งของผ้าทอลายขิดในการนำมาแปรรูป

2.2 ด้านผลิตภัณฑ์แปรรูปในปัจจุบัน

- ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าขิด
- ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าอื่นๆ

2.3 ด้านการตลาด

- การวางตำแหน่งทางการตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าขิด
- ความต้องการของผู้บริโภคใช้ผลิตภัณฑ์จากผ้า

3 ขั้นตอนการออกแบบ จากการวิเคราะห์สามารถนำมาสู่ขั้นตอนในการออกแบบ ได้

ดังนี้

3.1 กำหนดกรอบแนวความคิดในการออกแบบ

3.2 ออกแบบผ้าทอลายขิดสำหรับการนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์

3.3 ออกแบบผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าทอลายขิด

3.4 ทำการทดลอง

- ทดลองทอผ้าลายขิด
- ทดลองแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าขิดที่ทำาทอใหม่
- ทดลองตลาด

4. ขั้นตอนการเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าขิดของศูนย์วิสาหกิจชุมชนบ้านคำพระ ให้มีเอกลักษณ์เฉพาะและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ได้

2. ผลิตภัณฑ์สอดคล้องกับความต้องการของตลาดร่วมสมัย สามารถขยายตลาดเพิ่มมากขึ้น

3. เป็นโครงการนำร่องในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าสูทยิววิสาหกิจชุมชนและชุมชนหัตถกรรมในลักษณะอื่นๆต่อไป

ผลการวิจัย

การพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าสูทยิว วิทยาลัยศึกษาศูนย์วิสาหกิจชุมชนผ้าสูทยิวบ้านคำพระ อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการหาแนวทางการแปรรูปผ้าสูทยิว ผลิตภัณฑ์ ให้มีความร่วมสมัย อันเนื่องมาจาก การพบประเด็นปัญหาในด้านผ้าทอมือลายซิดที่ล้นตลาด ไม่มีตลาดรองรับ ไม่มีการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มทอผ้า กับกลุ่มแปรรูปผ้าเป็นผลิตภัณฑ์ ที่จะทำให้เกิดการหมุนเวียนของวัตถุดิบ และเกิดการกระจายรายได้เกิดขึ้น

การเลือกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าสูทยิวบ้านคำพระ มาเป็นโครงการทดลองพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้านั้น เนื่องจาก กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าสูทยิวบ้านคำพระ อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นกลุ่มที่มีประวัติความเป็นมาในด้านการทอผ้าลายซิด ย้อมสีธรรมชาติมายาวนาน แต่เนื่องจากเริ่ม ไม่ได้ได้รับความนิยม เนื่องจากขาดการพัฒนาทั้งผ้าทอ และผลิตภัณฑ์แปรรูปกระเป๋า และหมอนจากผ้าของชุมชนเอง ก็หันไปใช้ผ้าทอ โรงงานลายซิด อันเนื่องมาจากราคาที่ถูกกว่า เพื่อให้สินค้าสามารถจำหน่ายในราคาที่ถูกลงไปด้วย ทำให้กลุ่มทอผ้าลายซิด และกลุ่มแปรรูปกระเป๋าและหมอน ไม่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันแต่อย่างใด หากยังไม่มีการทำความเข้าใจ ในการสร้างมูลค่าให้กับสิ่งที่เป็นรากฐานมายาวนานแล้วนั้น ในไม่ช้ากลุ่มผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติก็จะหมดไป และกลุ่มแปรรูปกระเป๋าและหมอน ก็จะเป็นเพียงแหล่งผลิตสินค้าราคาถูกเท่านั้น

จึงได้ตั้งคำถามการวิจัยว่าการพัฒนาผ้าสูทยิวก่อนการนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ และการนำผ้าสูทยิวมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์นั้น จะสามารถเพิ่มตลาดใหม่ให้กับผ้าทอลายซิดและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าทอมือลายซิดได้หรือไม่

จากการศึกษาพบว่า การที่จะแปรรูปผ้าสูทยิวเป็นผลิตภัณฑ์ นั้น จำเป็นต้องพัฒนาตั้งแต่ตัวผืนผ้า จึงจะทำให้สามารถนำผ้าทอลายซิดมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความร่วมสมัยได้ เนื่องจากผ้าทอมือลายซิด มีข้อจำกัดอยู่ที่กระบวนการทอ ที่ทำให้เกิดการซ้ำของลายจำนวนมาก และลายซิด จะมีสีเดียว ลายเดียวกันตลอดตามแนวเส้นพุ่ง นอกจากการ มีสีเดียว ลายเดียวกันตลอดตามแนวเส้นพุ่งแล้ว ความนิยมเลือกใช้สีในจุดที่เกิดลาย ก็มักจะเป็นสีที่มองเห็นลายตัดกันอย่างชัดเจน ซึ่งการซ้ำของลายเป็นจำนวนมาก และสีที่ตัดกันแบบไม่มีความกลมกลืนกันนี้ ทำให้ยากต่อการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงได้ทำการออกแบบเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยได้แยกกรอบแนวทางการพัฒนาออกเป็น 2 ส่วน นั่นคือ การพัฒนาผ้าทอลายซิดสำหรับการนำไปแปรรูป และ การแปรรูปผ้าทอลายซิดเป็นผลิตภัณฑ์

1. การพัฒนาผ้าทอลายจิดสำหรับการนำไปแปรรูป

1.1 ออกแบบผ้าจิดแต่ง สำหรับนำมาตกแต่งเฉพาะจุด ช่วยลดระยะเวลาในการทอ ลดต้นทุน โดยการนำมาประกอบกับผ้าทอมือสีพื้นอื่น “ผ้าจิดแต่ง” เป็นการแก้ปัญหา การสิ้นเปลือง ผ้าทอจิดทั้งผืนในการนำมาแปรรูป และลดการซ้ำของลายจำนวนมาก แต่เป็นการทอขึ้น สำหรับนำมาใช้ในการตกแต่งในผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะ

1.2 ออกแบบผ้าทอลายจิด ให้ลายจิดมีสีที่มีความกลมกลืนกัน ไปตลอดตัวผืนผ้า ซึ่งโดยปกติ เมื่อถึงจุดที่จะต้องเก็บจิด(ทอลายจิด) ก็จะนิยมเลือกใช้สี ให้ลายจิด โดดออกมาจากตัว ผืนผ้า จึงต้องการสร้างความแตกต่าง โดยการใช้ฝ้ายในเส้นพุ่ง เป็นฝ้ายเส้นใหญ่ สีเดียวกันกับสี ที่ทอผ้าพื้น แต่นำมาพุ่งเฉพาะในจุดที่เก็บจิด(ทอลายจิด) เพื่อเพิ่มมิติ สิวสัมผัสให้กับผืนผ้าในจุดที่ เป็นลายจิด แต่ทั้งผืนผ้าจะมีความกลมกลืนกัน ไม่ให้ช่วงเก็บจิดมีสี โดดเด่นจากช่วงอื่นๆ

2. ด้านการแปรรูปผ้าจิดเป็นผลิตภัณฑ์

2.1 ไม่นำผ้าทอลายจิดทั้งผืนมาแปรรูป แต่เป็นการใช้ “ผ้าจิดแต่ง” เนื่องจากทำให้เกิดการซ้ำของลายเป็นจำนวนมาก แต่เป็นการเลือกใช้สีในจุดที่สำคัญ ที่ต้องการสร้างจุดเด่น

2.2 ผสมผสานระหว่าง ผ้าทอสีพื้นย้อมสีธรรมชาติอื่น เพื่อลดการซ้ำของลายจิด ไม่ให้มากเกินไปในผลิตภัณฑ์

ผลจากการพัฒนาภายใต้กรอบดังกล่าวพบว่า ผลิตภัณฑ์มีต้นทุนสูงขึ้นจากเดิม โดยเฉลี่ย 43 เปอร์เซ็นต์ แต่สามารถขายได้ในราคาที่สูงขึ้น 115 เปอร์เซ็นต์ โดยเฉลี่ย

และจากการแจกแบบสอบถามความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ การเปรียบเทียบระหว่าง ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจิดเดิม กับผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจิดที่ทำการออกแบบ การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ พบว่ากลุ่มตลาดเก่า จากการประเมินจากแบบสอบถาม กลุ่มนี้ยังไม่เข้าใจ ในราคาของผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มสูงขึ้น ยังคงยึดติดกับผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมและราคาเดิม โดยไม่สนใจ ในคุณค่าของผลิตภัณฑ์ ไม่ว่าจะเป็นผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติหรือผ้าทอโรงงานย้อมสีเคมีก็ตาม การตัดสินใจซื้อจะอยู่ที่ราคาที่ถูกลงของผลิตภัณฑ์เป็นหลัก กลุ่มตลาดใหม่แนวร่วมสมัย ผู้ใช้ ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ จะเป็นวัยรุ่น วัยทำงาน คนในกลุ่มนี้จะ ไม่สนใจในราคาของ ผลิตภัณฑ์ และที่มาของผลิตภัณฑ์เท่าใดนัก แต่จะให้ความสำคัญกับรูปแบบ ที่มีความร่วมสมัยของ ผลิตภัณฑ์ และสามารถนำผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจิด ไปใช้ร่วมกับผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้อย่างกลมกลืน กลุ่มตลาดใหม่แนวอนุรักษ์ ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นวัยทำงานทางด้านศิลปวัฒนธรรม พัฒนาสังคม หรือหน่วยงานราชการต่างๆ ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้ยังคงสนใจในคติความเชื่อของ

การนำผ้าจีคมาใช้ และยังคงกลิ่นอายของรูปแบบดั้งเดิม มีความเป็นเอกลักษณ์พื้นถิ่น แต่อยู่ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ร่วมสมัย

จากผลการประเมินแสดงให้เห็นว่า หากกลุ่มศูนย์วิสาหกิจชุมชนผ้าจีดบ้านคำพระยังคงต้องการรักษาตลาดกลุ่มเดิม ก็ยังคงสามารถทำขายได้เฉพาะกลุ่ม แต่ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบใหม่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเปิดตลาดกลุ่มใหม่ได้ต่อไปในอนาคต

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการวิจัย	: โครงการวิจัยการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ศูนย์วิสาหกิจชุมชน ผ้าจืดบ้านคำพระอำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ
ผู้วิจัย	: นางสาวรุจิรา วงษ์สามารถ
หน่วยงาน	: คณะศิลปประยุกต์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
แหล่งทุนอุดหนุน	: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

โครงการวิจัยการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ศูนย์วิสาหกิจชุมชนผ้าจืดบ้านคำพระ อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาข้อมูลผ้าจืดของศูนย์วิสาหกิจชุมชนบ้านคำพระเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจืด ศึกษาถึงทิศทางการตลาดและความต้องการของกลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้า และนำผลจากการศึกษามาพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่แปรรูปจากผ้าจืด โดยมีการดำเนินการวิจัยทั้งจาก การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม กับกลุ่มตัวแทนสมาชิกวิสาหกิจชุมชนผ้าจืดบ้านคำพระ การสังเกตการณ์กลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าในงาน Otop City เมืองทองธานีและ งานแสดงสินค้า Otop ในจังหวัดอุบลราชธานี ร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้า และที่พบเห็นทั่วไปในวิถีชีวิตปัจจุบัน และการสำรวจความต้องการของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้า เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการออกแบบและประเมินผลของความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ภายหลังการออกแบบและพัฒนา

โครงการมุ่งเน้นการหาแนวทางการแปรรูปผ้าจืดสู่ผลิตภัณฑ์ ให้มีความร่วมสมัย อันเนื่องมาจาก การพบประเด็นปัญหาในด้านผ้าทอมือลายจืดที่ล้นตลาด ไม่มีตลาดรองรับ ไม่มีการเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มทอผ้า กับกลุ่มแปรรูปผ้าเป็นผลิตภัณฑ์ ที่จะทำให้เกิดการหมุนเวียนของวัตถุดิบ และเกิดการกระจายรายได้เกิดขึ้น

การเลือกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าจืดบ้านคำพระ มาเป็นโครงการทดลองพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้านั้น เนื่องมาจาก กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าจืดบ้านคำพระ อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นกลุ่มที่มีประวัติความเป็นมาในด้านการทอผ้าลายจืด ย้อมสีธรรมชาติมายาวนาน แต่เนื่องจากเริ่ม ไม่ได้ได้รับความนิยม เนื่องจากขาดการพัฒนาทั้งผ้าทอ และผลิตภัณฑ์แปรรูปกระเป๋าและหมอนจากผ้าของชุมชนเอง ก็หันไปใช้ผ้าทอ โรงงานลายจืด อันเนื่องมาจากราคาที่ถูกกว่า เพื่อให้สินค้าสามารถจำหน่ายในราคาที่ถูกลงไปด้วย ทำให้กลุ่มทอผ้าลายจืด และกลุ่มแปรรูปกระเป๋าและหมอน ไม่มีความสัมพันธ์เกื้อกูลกันแต่อย่างใด หากยังไม่มีการทำความเข้าใจ ในการ

สร้างมูลค่าให้กับสิ่งที่เป็นรากฐานมายาวนานแล้วนั้น ในไม่ช้ากลุ่มผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติก็จะหมดไป และกลุ่มแปรรูปกระเป่าและหมอน ก็จะเป็นเพียงแหล่งผลิตสินค้าราคาถูกเท่านั้น

จึงได้ตั้งคำถามการวิจัยว่าการพัฒนาผ้าจิดก่อนการนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ และการนำผ้าจิดมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์นั้น จะสามารถเพิ่มตลาดใหม่ให้กับผ้าทอลายจิดและสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าทอมือลายจิดได้หรือไม่

จากการศึกษาพบว่า การที่จะแปรรูปผ้าจิดเป็นผลิตภัณฑ์ นั้น จำเป็นต้องพัฒนาตั้งแต่ตัวผืนผ้า จึงจะทำให้สามารถนำผ้าทอลายจิดมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความร่วมสมัยได้ เนื่องจากผ้าทอมือลายจิด มีข้อจำกัดอยู่ที่กระบวนการทอ ที่ทำให้เกิดการซ้ำของลายจำนวนมาก และลายจิด จะมีสีเดียว ลายเดียวกันตลอดตามแนวเส้นพุ่ง นอกจากการ มีสีเดียว ลายเดียวกันตลอดตามแนวเส้นพุ่งแล้ว ความนิยมเลือกใช้สีในจุดที่เกิดลาย ก็มักจะเป็นสีที่มองเห็นลายตัดกันอย่างชัดเจน ซึ่งการซ้ำของลายเป็นจำนวนมาก และสีที่ตัดกันแบบไม่มีความกลมกลืนกันนี้ ทำให้ยากต่อการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้ จึงได้ทำการออกแบบเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยได้แยกกรอบแนวทางการพัฒนาออกเป็น 2 ส่วน นั่นคือ การพัฒนาผ้าทอลายจิดสำหรับการนำไปแปรรูป และ การแปรรูปผ้าทอลายจิดเป็นผลิตภัณฑ์

การพัฒนาผ้าทอมือลายจิดสำหรับการนำไปแปรรูปได้ออกแบบ ผ้าจิดแต่ง สำหรับนำมาตกแต่งเฉพาะจุด ช่วยลดระยะเวลาในการทอ ลดต้นทุนโดยการนำมาประกอบกับผ้าทอมือสีพื้นอื่น “ผ้าจิดแต่ง” เป็นการแก้ปัญหา การสิ้นเปลืองผ้าทอจิดทั้งผืนในการนำมาแปรรูป แต่เป็นการทอขึ้น สำหรับนำมาใช้ในการตกแต่งในผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะ และออกแบบผ้าทอลายจิด ให้ลายจิดมีสีที่มีความกลมกลืนกันไปตลอดตัวผืนผ้า ซึ่งโดยปกติ เมื่อถึงจุดที่จะต้องเก็บจิด(ทอลายจิด) ก็จะนิยมเลือกใช้สีให้ลายจิด โดดออกมาจากตัวผืนผ้า จึงต้องการสร้างความแตกต่าง โดยการ ใช้ฝ้ายในเส้นพุ่ง เป็นฝ้ายเงินเส้นใหญ่ สีเดียวกับกับสีที่ทอผ้าพื้น แต่นำมาพุ่งเฉพาะในจุดที่เก็บจิด(ทอลายจิด) เพื่อเพิ่มมิติ ผิวสัมผัสให้กับผืนผ้าในจุดที่เป็นลายจิด แต่ทั้งผืนผ้าจะมีความกลมกลืนกัน

ด้านการแปรรูปผ้าจิดเป็นผลิตภัณฑ์ ได้ยึดหลักการ โดย ไม่นำผ้าทอลายจิดทั้งผืนมาแปรรูป แต่เป็นการใช้ “ผ้าจิดแต่ง” เนื่องจากทำให้ลดการซ้ำของลายเป็นจำนวนมาก ได้โดยการเลือกใช้ ในจุดที่สำคัญ ที่ต้องการสร้างจุดเด่น และผสมผสานระหว่าง ผ้าทอสีพื้นย้อมสีธรรมชาติอื่น

ผลจากการพัฒนาภายใต้กรอบดังกล่าวพบว่า ผลิตภัณฑ์มีต้นทุนสูงขึ้นจากเดิม โดยเฉลี่ย 43 เปอร์เซ็นต์ แต่สามารถขายได้ในราคาที่สูงขึ้น 115 เปอร์เซ็นต์โดยเฉลี่ย

และจากการแจกแบบสอบถามความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ การเปรียบเทียบระหว่างผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจิดเดิม กับผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจิดที่ทำการออกแบบผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ พบว่ากลุ่มตลาดเก่า จากการประเมินจากแบบสอบถาม กลุ่มนี้ยังไม่เข้าใจในราคาของ

ผลิตภัณฑ์ที่เพิ่มสูงขึ้น ยังคงยึดติดกับผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมและราคาเดิม โดยไม่สนใจในคุณค่าของผลิตภัณฑ์ ไม่ว่าจะเป็นผ้าทอมือย้อมสีธรรมชาติหรือผ้าทอโรงงานย้อมสีเคมีก็ตาม การตัดสินใจซื้อจะอยู่ที่ราคาที่ถูกของผลิตภัณฑ์เป็นหลัก กลุ่มตลาดใหม่แนวร่วมสมัย ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ จะเป็นวัยรุ่น วัยทำงาน คนในกลุ่มนี้จะ ไม่สนใจในราคาของผลิตภัณฑ์ และที่มาของผลิตภัณฑ์เท่าใดนัก แต่จะให้ความสำคัญกับรูปแบบ ที่มีความร่วมสมัยของผลิตภัณฑ์ และสามารถนำผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจิดไปใช้ร่วมกับผลิตภัณฑ์อื่นๆ ได้อย่างกลมกลืน ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ทำการออกแบบใหม่จะได้รับความสนใจในกลุ่มนี้เป็นส่วนใหญ่ กลุ่มตลาดใหม่แนวอนุรักษ์ ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่เป็นวัยทำงานทางด้านศิลปวัฒนธรรม พัฒนาสังคม หรือหน่วยงานราชการต่างๆ ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้ยังคงสนใจในคติความเชื่อของการนำผ้าจิดมาใช้ และยังคงต้องการกลิ่นอายของรูปแบบดั้งเดิม มีความเป็นเอกลักษณ์พื้นถิ่น แต่อยู่ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ร่วมสมัย

จากผลการประเมินแสดงให้เห็นว่า หากกลุ่มศูนย์วิสาหกิจชุมชนผ้าจิดบ้านคำพระยังคงต้องการรักษาตลาดกลุ่มเดิม ก็ยังคงสามารถทำขายได้เฉพาะกลุ่ม แต่ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบใหม่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเปิดตลาดกลุ่มใหม่ได้ต่อไปในอนาคต

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฅ
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ค
สารบัญภาพ	ด
เนื้อหา	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	1
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย	2
1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย	3
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
2 ข้อมูลประกอบการวิจัย	
2.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.2 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพบ้านคำพระ	7
2.3 ข้อมูลพื้นฐานศูนย์วิสาหกิจชุมชน	9
2.4 โครงสร้างของกลุ่มทอผ้าซิด	10
2.5 ผ้าซิด 72ลาย เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมายุ 72 พรรษา	12
2.6 ผลิตภัณฑ์ศูนย์วิสาหกิจชุมชนบ้านคำพระ	36
2.7 การแปรรูปผ้าเป็นผลิตภัณฑ์	42
2.8 ตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้า	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 กำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย	45
3.2 วิธีการในการรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน	46
3.3 การลงพื้นที่	47
3.4 การลงพื้นที่เพื่อศึกษาตลาดผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้า	49
3.5 การวิเคราะห์	54
3.6 การสังเคราะห์	58
3.7 การออกแบบ	59
3.8 การทดลองแบบมีส่วนร่วมในกระบวนการทอผ้าจิดและการ แปรรูปผลิตภัณฑ์	60
3.9 การทดลองตลาด	64
4 การออกแบบผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจิด	
4.1 กรอบแนวคิดในการออกแบบผ้าทอสำหรับนำไปแปรรูป	65
4.2 กรอบแนวคิดในการคัดเลือกผลิตภัณฑ์เดิมมาพัฒนาการออกแบบ	71
4.3 กรอบแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจิด	71
4.4 แบบร่าง	72
4.5 ต้นแบบผลิตภัณฑ์	82
5 การออกแบบผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจิด	
5.1 สรุปผลการออกแบบ	113
5.2 การเปรียบเทียบต้นทุนในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ระหว่างผ้าทอโรงงาน กับผ้าจิดทอมือ	116
5.3 การถ่ายทอดองค์ความรู้	121
5.4 สรุปแบบสอบถามความพึงพอใจ	122
5.5 สรุปผลการวิจัย	124

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรมหนังสือ	126
ภาคผนวก	127
บทความสำหรับการเผยแพร่	128
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	133
กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำผลจากโครงการไปใช้ประโยชน์	142
รายงานการเงิน	144

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตารางแสดงลายผ้าจิด 72 ลาย	12
2 ตารางการทดลองครั้งที่ 1	60
3 ตารางการทดลองครั้งที่ 2	61
4 ตารางการทดลองครั้งที่ 3	62
5 ตารางการทดลองครั้งที่ 4	63
6 ตารางการเปรียบเทียบการใช้ผ้าลายจิดทำกระเป๋าแบบเดิมและแบบใหม่ 1	71
7 ตารางการเปรียบเทียบการใช้ผ้าลายจิดทำหมอนแบบเดิมและแบบใหม่	71
8 ตารางการเปรียบเทียบการใช้ผ้าลายจิดทำกระเป๋าแบบเดิมและแบบใหม่ 2	72
9 ตารางการเปรียบเทียบจังหวะในการวางลายผ้าจิดเดิมและผ้าจิดที่ออกแบบ จังหวะการวางลายใหม่	113
10 ตารางการเปรียบเทียบการเลือกใช้สีผ้าจิดเดิมกับผ้าจิดออกแบบใหม่	114
11 ตารางการเปรียบเทียบความโดดเด่นของลายการเพิ่มผิวสัมผัสของผ้าจิดเดิม กับผ้าจิดออกแบบใหม่	115
12 การเปรียบเทียบต้นทุนในการแปรรูปหมอนระหว่างการใช้ผ้าลายจิดทอ โรงงานกับผ้าฝ้ายลายจิดทอมือย้อมสีธรรมชาติ	116
13 ตารางการเปรียบเทียบต้นทุนในการแปรรูปกระเป๋าระหว่างผ้าจิดทอโรงงาน กับผ้าจิดที่ทำการทดลอง	118

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	แผนภาพโครงสร้างของกลุ่มทอผ้าจืด	1
2	แผนภาพแสดงกรอบแนวความคิดในการวิจัย	45
3	แผนภาพแสดงวิธีการดำเนินการวิจัย	46
4	แผนภาพแสดงการลงพื้นที่สำรวจข้อมูล	47
5	แผนภาพแสดงกรอบแนวความคิดในการวิเคราะห์	54
6	แผนภาพแสดงการจำแนกประเภทของผลิตภัณฑ์บ้านคำพระในปัจจุบัน	55
7	แผนภาพแสดงการเปรียบเทียบจุดแข็งจุดอ่อนผ้าจืด	55
8	แผนภาพแสดงการเปรียบเทียบจุดแข็งจุดอ่อนผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจืด	56
9	แผนภาพแสดงตำแหน่งทางการตลาดของผลิตภัณฑ์บ้านคำพระ	57
10	แผนภาพกรอบแนวความคิดการสังเคราะห์ข้อมูลจากการวิเคราะห์	58
11	แผนภาพกำหนดตำแหน่งทางการตลาด	58
12	แผนภาพแสดงกรอบแนวความคิดในการออกแบบ	59
13	แสดงกรอบสรุปแนวความคิดในการออกแบบ	65
14	แผนภาพแสดงผลสรุปการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์แปรรูปเดิม กับผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบใหม่	123

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า	
1	ภาพผ้าจิด 72ลาย เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมายุ 72 พรรษา	11
2	ภาพผ้าทอลายจิดจำหน่ายเป็นเมตร	36
3	ภาพแสดงภาพตัวอย่างลวดลายผ้าทอจิด	37
4	ภาพแสดงตัวอย่างลักษณะของลายหลัก	38
5	ภาพแสดงตัวอย่างลักษณะลายเส้น	38
6	ภาพเครื่องมือและอุปกรณ์ทำหมอน	39
7	ภาพหมอนแปรรูปจากผ้าจิดย้อมสีเคมีทอจากโรงงาน	39
8	ภาพรวมหมอนแปรรูปจากผ้าจิดย้อมสีเคมีทอจากโรงงาน	39
9	ภาพเครื่องมือและอุปกรณ์ทำกระเป๋า	40
10	ภาพ กระเป๋าแปรรูปจากผ้าจิดทอโรงงานลายใหญ่	40
11	ภาพกระเป๋าแปรรูปจากผ้าจิดทอ โรงงานลายเล็ก	41
12	ภาพกระเป๋าลายจิดผ้าทอมือ ย้อมสีเคมี	41
13	ภาพผ้าจิดเบี่ยง	41
14	ภาพผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจิดอื่นๆ	42
15	ภาพสัมภาษณ์แม่หนูจร บัวหล้า ตัวแทนผู้ทอผ้าจิด	48
16	ภาพสัมภาษณ์การทำคืนแบบกระเป๋า คุณแม่สมจิตร ประธานกลุ่มแปรรูปกระเป๋าผ้าจิด	48
17	ภาพสัมภาษณ์ข้อมูลการทำหมอนจาก นางทรงศรี บุญมา	49
18	ภาพงานแสดงสินค้า OTOP CITY ครั้งที่ 5 อาคารชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี กรุงเทพมหานคร	49
19	ภาพผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าในงานแสดงสินค้า OTOP CITY ครั้งที่ 5 อาคารชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี กรุงเทพมหานคร	50

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
20	ภาพกลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าในงานแสดงสินค้า OTOP CITY ครั้งที่ 5 อาคารชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี กรุงเทพมหานคร	51
21	ภาพบุทจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้า บ้านคำพระในงานแสดงสินค้า OTOP CITY ครั้งที่ 5 อาคารชาเลนเจอร์ เมืองทองธานี กรุงเทพมหานคร	52
22	ภาพศึกษาแนวคิดและกระบวนการทอผ้าซาโอริที่	53
23	ภาพผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าทอซาโอริ	54
24	ภาพการวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าจิดและผ้าอื่นๆ	56
25	ภาพแสดงกลุ่มเป้าหมายในตลาดใหม่	59
26	ภาพนักออกแบบกับชาวบ้านผู้ทอผ้าร่วมกันออกแบบผ้าทอ	60
27	ภาพการทดลองตลาดเดิมด้วยผลิตภัณฑ์ใหม่	64
28	ภาพแสดงตัวอย่างผลงานการออกแบบจังหวะของลายผ้าจิด	66
29	ภาพแสดงตัวอย่างการเลือกใช้สีกลมกลืนกันทั้งผืนผ้า	67
30	ภาพแสดงตัวอย่างการเลือกใช้สีตัดกัน	67
31	ภาพแสดงขนาดของผ้าจิดแต่ง	69
32	ภาพแสดงตัวอย่างผลงานการออกแบบที่นำผ้าจิดแต่งมาใช้	69
33	ภาพแสดงตัวอย่างผลงานการลดความโดดเด่นของลายจิด และเพิ่มมิติให้ผืนผ้า	70
34	แสดงตัวอย่างผลงานการออกแบบการลดความโดดเด่นและสีของผ้า และเพิ่มมิติให้กับผืนผ้า	70
35	ภาพ Mood Board แสดงกลุ่มเป้าหมายและแนวทางการออกแบบ	72
36	ภาพแบบร่างหมอน	73
37	ภาพแบบร่างกระเป๋า	74
38	ภาพแสดงแบบร่างกระเป๋าแบบลงสี	75
39	ภาพแบบร่างเครื่องแต่งกาย 1	76

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
40	ภาพแบบร่างเครื่องแต่งกาย 2	77
41	ภาพแบบร่างเครื่องแต่งกายชุดกลางคืน	78
42	ภาพแบบร่างเครื่องแต่งกายชุดทำงาน	78
43	ภาพแบบร่างเครื่องแต่งกายชุดลำลอง	79
44	ภาพแสดงแบบเครื่องแต่งกาย 1	79
45	ภาพแสดงแบบเครื่องแต่งกาย 2	80
46	ภาพแสดงแบบเครื่องแต่งกาย 3	80
47	ภาพแสดงแบบเครื่องแต่งกาย 4	81
48	ภาพแสดงแบบเครื่องแต่งกาย 5	81
49	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์หมอน 1	82
50	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์หมอน 2	83
51	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์หมอน 3	84
52	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์หมอน 4	85
53	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์หมอน 5	86
54	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์หมอน 6	87
55	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์หมอน 7	88
56	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์หมอน 8	89
57	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมเตียง 1	90
58	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมเตียง 2	91
59	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋า 1	92
60	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋า 2	93
61	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋า 3	94
62	ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋า 4	95

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
63	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 1	96
64	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 2	97
65	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 3	98
66	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 4	99
67	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 5	100
68	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 6	101
69	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 7	102
70	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 8	103
71	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 9	104
72	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 10	105
73	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 11	106
74	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 12	107
75	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 13	108
76	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 14	109
77	ภาพต้นแบบเครื่องแต่งกาย 15	110
78	ภาพต้นแบบเครื่องประดับแต่งกาย 1	111
79	ภาพต้นแบบเครื่องประดับแต่งกาย 2	112
80	ภาพอบรมพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้า อ. หนองสูง จ. มุกดาหาร	121
81	ภาพอบรมพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้า ณ ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP จังหวัดมุกดาหาร	122